

БОРИС
ГОМЗИН

П Р А Г А
1 9 2 8

Т Р О Й З І Л Л Я

Борис Гомзин.

Тройзілля.

Прага, 1928.

„Славянський відділ“ при друкарні **Frant. Vonka,**
Smichov Duškova č. 11.

... Коваль кує і гне, і тне ...

* * *

*Коваль кує і гне, і тне...
Одне скінчить — нове почне!
У горні сміх лищить червоно-чорний...
В творбі Твоїй оттак од літ
Міниться промінистий світ.
Я ж іскра, що на хвилю блисла,
Запалена в Твоїм вогні.
Ковалю-пане! Тобі дзвенять пeани!
На честь Твою вібрує мисля
У ритмо-льоґоса борні.*

О д ч а й.

(Різьба)

Чередую самотні,
Непогідні дні...
(Засмутилися жіночі очі).
А за ними — як безодні — ночі!..

Там... ген там..., у сірій млі,
На чужій землі...
(Затиснулися безрукі руки)
Круки крячуть... Досить! Досить мук!

Г а р м о н і я .

З а д и в л е н и й ... задуманий лежу...
Бренить в акорді ароматне літо.
(... Злетіли тихо горлиці у жито...)
Привітно поцілунками голубить вітер...
І я — не я! — Хтось сонцем перевитий...

Я перейшов буденного межу!
Заникло десь усе, що пережите...
Душа — струна напята, золотом залита.
Дзвіночками бrenить симфонія — молитва...
(Заслухана застигла даль блакитна!)

. . . . .
Бренить, гудить, дзвенить стогомін літа!
І я не я — симфонія золотовита!
(Співає все... хвилює жито...)
— Молюсь!.. Моя молитва з літом злита.

„М і н і я т ю р и“.

Тривога.

Стороною неспокій пройшов...
Он скрадається під плотом.
Одноокий... Криворотий...
В хату глянув — і... пішов...

Молитва.

Завтра я іду на бій! Останній бій...
В старенькій тмяній хаті
Гірко плаче моя мати...
Боже мій! Ти захисти її... Охорони її... укрій...

Меланхолія.

В кімнаті на столі
Конали астри.
А в синій далині
Проміння гасли...
... Смутку настрій...

Утома.

Снаги нема вже ряст топтати.
Стара все зазирає в очі.
Пора мені і спочивати...
Майнули дні — надходять ночі...

22/III 22 р.

Дзвін.

Хвилями-милями міряють дзвони...
Дзвонами-тонами стелються гони.
Молотом-золотом в хмари волошкові б'ють,
Хором минорним акорди на зустріч пливуть!

... — бам! —
В селі ген там
Гуде старенький храм:
— Привіт всім вам!
Лугам... Ланам... Знесиленим борцям!..
Я мир вам дам
У храм!.. Так мирно там...
... Так тихо там...
. . . . . бам...

В оксамитах синьоцвітних тоне-тане даль...
І снується тихо нерозгадана печаль,
І, тріпочучи крилами, поринає дзвін,
Що хвилини тихне... тихше... тихше... Згін...

Т р а в е н ь.

Бує шал... весняний шал... кохання шал...
П'янять... нервують ночі...
Вібрує сміх жіночий.

Знемоглися яблінкові віти,
Ароматним квітом перевиті...
Злotosяйна пісня лине з неба...
... (Любий... милий... ні!... лиши... не треба...)

Полумені повинь!.. Блискавки короткі.
... (Ой згорю... не можу! Боже мій, рятуй!)
Смагнуть уст пелюстки... Чарівні, солодкі...
Любий мій!.. Єдиний... ну, цілуй... цілуй!

І вяне чар... весняний чар... кохання чар.
Утомно мерхнуть очі
... Голубить сміх жіночий.

12/V. 22 р.

---

* * *

Літонько красне
Шляхом повилось...
Сонячко ясне
Смутком укрилось.

Думоньки-мислі,
Думи пасмисті

Листячко веться
Жовтим віночком...
Любий сміється
Срібним дзвіночком,

Зорі росисті —
Сльози перлисті.

Ночі самотні,
Тьмяні осінні...
Думі маркотні —
Сумнобезсилі.

Думоньки — мислі —
Слізоньки чисті.

1922 р.

Золототканий день...

Золототканий день на Захід похилився
І тане десь в брентінню тисячі мельодій...
Цілує всіх, „добраніч“ всім шепоче
І сміхом золотим усе лоскоче.
(Спочити хоче день добродій).

* * *

Зійшов із неба тихо янгол синьокрилий
І шафірові шати розпростер над світом.
Спочило мирно все. Сховалось лихо...
Милується в ставочку місяць тихо...
(Сплелись в обіймах синіх: місяць, ніч і літо).

Ліс.

Гойдається на вітах чарівна лісниця
І коси закосичує листом.
Зелені таємниці
Ритмічним ізвиваються танком
В обіймах чарівниці.

Гойдається на вітах чарівна лісниця
І проміні влітає золоті
В свої хвилясті коси.
Гей, сни мої безжурно-молоді!..
Роскішні ранні роси.

Гуде-пливе зеленожурний сум...
І маряться мені усміхнені
Златоволосі мрії...
Так іноді у тьму завинені
Проміння залеліють.

... Давно забутих дум хвилястий шум...
(Снуються легкі тіні-спомини)
... Світанок... Люба мати...
Веселий день росте у гомоні
І сміхом лле у хати...

Пливе-гуде зеленожурний сум
Давно забутих дум хвилястий шум...

Staccato.

Вогонь гуде і жаром тхне —
Коваль кує!
В руках міцних зітхає міх —
Навколо сміх!
Бий тут — бий там! А я наддам!
Та-та та-там!
Ритмічна гра! Весела гра!
Вогню борня,
Искристий триск... Багровий блиск —
Залізо — віск!
Коваль кує, і гне, і тне —
Аж гук іде!

2 жовтня 1922 р.

Світанок.

(П. Тичині).

Я йду на схід...
Буйнобарвний килим під ногами —
Плаче діамантами сльозами —
Жалоби й смутку слід...
    Назустріч стріли-промені
    У золотому гомоні!
    Диви: он там у далині,
В долині з криком пробудились ріки:
Життя встає зі світла і музики!
    В блискучій сонця повені,
    У золотому гомоні,
    Лани, сади, дзвінкі пісні
Сплітаються в потужні дивні гимни —
Народ зі сну встає як день нестримний.
Мені услід
Степ безкрай блискотить вогнями —
Золотоблакитними піснями!
Промінний сонця хід!

1922 р.

* * *

Світанок!..

... Ще мати спить...

Тихесенько-швидесенько на ганок!

Мить! — і я в обіймах нив.

В краплиночках роси тремтить

Рожевий ранок...

А в небі жайворон дзвенить —

Гаптує чарівний мотив

Лискучим філіграном...

Метеликом лечу я край межі,

А колоски услід: — держи, держи! —

І в морі жита зірочки-волошки

Всміхаються: „побудь із нами трошки!

Я далі!

Туди — у світ!

Де блискотить намисто із коралів...

— Стій! (Назустріч хтось грізний —

Страшна мара останніх літ).

У дзвоні сталі

Продажний безпощадний світ

Гаптує килим свій брудний

Узором кривди і моралі...

І зникли спомини дитячих днів,

Лише кипить у серці лютий гнів:

— Бувайте, крамарі! Моя дорога —

Без вас насамоті, шукати бога.

5/1. 23 р.

*   *

Ще сипле смутку чарами зима...
Все в сварці з вітром люто стогне на полях.
Чи довго буде ще завіяний мій шлях?
І кров мою спиватиме нудьга німа?

... Ще сипле смутку чарами Зіма...

А там за хмарами сміється хтось
І лле потоками шумливого вина.
Гей, квіття любе, досить сліз! Іде весна!
І знову піснями дзвенітиме ще Рось!

... Ой, там за хмарами сміється хтось!..

Andante maestoso.

Ще крок... і я в зеленім лябіринті...
В горі хмарки пливуть... в таємну путь...
незнану путь...
Пахущі хвилі мяти й материнки
Офірним ароматом в небо йдуть...
до хмар ідуть...

Гармонія ланів золотополих
Пеанами містичними хвилюється-бренить,
І голови завітчані до долу
З молитвою схиляються... Свята-велична мнть!

Свята Святих! Всетворчости молитва!
Звільняю крок... і я ланів музичний рух!
Переливаю піль мотив у такти ритму.
Ритмічний рух... музика піль...
я — творчий Дух!—

1923 р.

... І покотилося коло ...

* * *

Так шматки від серця відриваю.
Слів узором прибираю.

Гей, летіть далеко в світ
Спомини величних літ!

Гей, летіть, мої ви діти,
Кровю серця змиті,

Упадіть на стерні звуком.
З нив повстаньте гнівним гуком,
Гнівом тисячеголосним,
Жнивом тисячеколосним —
Волі світлої нестримним —
Всемогутнім творчим гимном.

У довгії ночі.

У довгії ночі самотні, без сну,
Все слухаю вітру ридання —
З далеких ланів, оповитих жалем,
Несуться одчаю зітхання.

І слухаю жадно
У довгії ночі ті стогни страшної журби:
Шумить безпорадно
Так вітер і в ньому все чути прокляття юрби.
Гуде та регоче,
Мов звір божевільний в конанні лютує-ричить.
То злібно хіхоче,
То жалібно плаче, сумує, мов чайка кричить.
Лягають, як карби,
На серце ті скарги, що вітер по світу жене:
Віддав би всі скарги,
Щоб вітру не чути ридання, що мучить мене.
У довгії ночі самотній я сам
Все слухаю вітру розмови,
І линуть з ланів, оповитих жалем,
Безмежного болю промови.

XI—21 р.

1921 рік.

Де-ж та сила молодеча?
Радість, сміх, надії?..
Всюди смуток... порожнеча...
Стомленії вії.

Де-ж та віра молодеча?
Для чого-ж ті рани?
Всюди туга... ворожнеча...
Та густі тумани..

П е р е м о г а .

(1917 р.)

Котить полем перекотиполе...
Оре хтось від віку горя море...
Чорні руки прикипіли до чепіг,
Ланцюгом міцним прикутий плуг до ніг.

Сурми загуділи!
Розкотились хвилі волі...
Закурилися шляхи й могили!!

Там за плугом — в полі
Розігнувся хтось похилий
Після довговічної неволі.

Лютний 1918 року.

(Другові мійому Остапові Луцькому).

При дорозі гнуться лози у трівозі:

Ген з півночі йдуть сторожі!..

... Прогуміли дні погожі —

Літа ясний рух,

Десь розвіялись неначе пух.

При дорозі гнуться, плачуть срібні лози.

Вітер стогне, гонить хмари, — йдуть морози!

Йдуть-ревуть мов буйні тури!

А у слід криваві бурі!

... На порозі — страх...

Веться коло хати чорний птах...

На дорозі: сльози... срібні лози... та погрози...

24. VII, 1922 — Воля Довголуцька.

„Б о г.“
(Триптих).

Даремно... даремно
Хилюся доземно —
Тмяне Бога обличчя
Байдужого повно величчя!

Даремно в розпуці
Благаю я в муці —
Гнів змінити на ласку —
Спинити навалу хижацьку.

Не бачиш?... Не чуєш?!
Для чогож пануєш?!..
Геть! Не треба! Не треба
Царів, що не чують!.. Не треба.

* * *

Шмагнув батіг і покотився без доріг
Золотогривих коней промінистий біг
Через ліси лани і гори.

Переливається в безміррю світа
Сміху веселого гонитва,
На тисячі ниток розснута.
Безмежний гін у шалі ритму!
Поема фарб у рух закута!
Тобі! тобі моя молитва
Велично-вічний Володаре світа!

... Тремтять квіток співочі хори...
У грайливім танку лискучо-бистрих ніг.
Сміється веселковим сміхом Іскробіг.

* * *

І ось коли безрадний стану
Перед вузлом поплутаних питань,
І ниць паду під тягаром змагань,
Тобі, Величний і Незнаний
Несу свою я душу-рану.

Мені однаково — хто Ти,
І як Тебе назвали люде
В крутні і вирі суєти —
В засліпленню страхів облуди.

Я вірую, що Ти то — „Я“,
Позбавлене земного бруду —
Остання заповідь моя!
І Ти і я це вічне „буду“.

І дивна річ! Душа розпята
На бездоріжжях пережитих літ
Встає, немов дощем омийтий квіт,
І гине десь мара проклята
Промінням грайливим розтята.

1922 р.

Пан та рей.

В агонії червоночорних плям горять світи!..
Самотно никає поміж руїн
Тужливо-тихий похоронний дзвін
І сіє смуток забуття на схилені хрести...

Мені не жаль! Не жаль мені тих ялових світів,
Завинених в ненависти хітон.
Розвіється зимовий довгий сон!
Гей слухайте! Вже з гір летить потоків спів:

„Усе горить — усе пливе! Прокиньтесь зо сну!
Мініться в барвнім шумі гін життя!
Я вам несу одвічний знак буття —
На крилах творчих я несу вам радісну весну...”

20—І—23 р.

І як живі в моїй уяві...

І як живі в моїй уяві,
Пливуть в безмежній синяві
Хмарки пухнатокучеряві,
Мов діточки розсміяні.

Нема!..
У безвісти пішло..
Мовчить, похнюпившись, село..
І повні скарг слова
Шепоче вітру стоптана трава.
І радості нема!..
Зігнувшись іде печаль німа..
Гірлянду світлих мрій
В шматки розбив-розвіяв буровій..
... Нема...

— Згвалтована лежить в неславі!
... Думки снуються пиняві..
І никнуть образи яскраві,
Немов хмарки розвіяні.

24—І—23 р.

Предтеча.

(П. Тичині).

Релігії, цари, держави —
Усе розсипалось у прах!
І лиш у відблисках кривавих
Іде непереможний жах.

Страшна, велика драма!
І хто б сказав, що в шумі орд,
На попелищах храма,
Звучатиме майбутнього акорд.

Колись, давно-давно,
У царстві славному Юдеї,
Як панував брехні й розпусти тан,
Поневірялися Ессеї
Таке саме було.

Замучений народ
Стогнав без крихітки надії,
І засівавсь будяччям буйний лан,
А ті людці, немов повії,
Жили з чужих щедрот.

І в ті тяжкі часи
У грішній світ, як сонця промінь,
Зійшов Христа предтеча — Іоан.
І полетів краями гомін
Про вісника краси.

А той пророк учив,
Шо він маненький відблиск світла,
Шо світло те гряде і з крові ран
Його засвітиться молитва
Вогнем незнаних слів.

І так-таки збулось!
Прийшов у світ Христос-учитель
І зруйнував брехні і злоби стан.
І все, як віщував Хреститель,
Все чисто так збулось...

Здавалось-пустка, порожнеча...
Але вже в одблисках заграє
Новітніх, світлих днів Предтеча
Свої пісні вже заспівав.

У хвилях никнуть Лети
Бурхливі гуки диких орд...
А в соняшних клярнетах
Життя майбутнього звучить акорд!

19—III—23 р.

Березень 1918 р.

То не чорні хмари синє небо укривали,
Не густі тумани на степи широкі упадали,
То зза моря, зза німецького, та на горе-горе молодецьке
Находило військо — військо чужинецьке.

Стугонили шляхи...
День і ніч, ніч і день
Без музики, пісень
Мовчки німці ішли.

Дивом дивувалися хати та хитали головами:
— Боже милосерний! Шо то буде, що то буде з нами?
Придивлялися-дивились, як шляхи курилися,
Тай над долею тяжкою зажурилися.

Вітер грав у кущах,
А селом мандрував,
По хатах заглядав,
Шось шепочучи, жах.

1923 р.

1922 рік.

Жаль невимовний... жаль тихострунний
Лине з широких ланів.
Марш похоронний!... Сльози і трумни —
Похід запухлих мерців.

Зойк безборонних... холод могильний...
Гомін прощальний зпід стріх...
Змилуйся, Боже! Боже Всесильний...
Глянь, подивися на них!

Діточкам хліба!... Діткам невинним...
Тим немовляточкам дай...
Горе злочинним! Гнівом нестримним,
Гнівом своїм їх скарай...

Таємниця.

Божевільним кроком
Гонить рік за роком,
Мов би фільма в кіні-блیم та блім.
Блисне, заясніє днем палким...

Мент!... і в хвилях ночі
Мерхнуть дня вже очі.

Так все крок за кроком,
Грайливим потоком
Дні минають в соняшних вінках,
З тінню смерти-ночі на вустах...
Линуть безупинно,
Вічно — неодмінно...

В ночі обороті,
Дня коловороті
Творчих дум сховався мудрий біг.
Хто ж Могутній, що б спинити міг
Всежиття і тліну
Безнастанну зміну?

2--V—23 р.

Товаришам недолі.

Сумні роки пройдуть — мов моря хвилі
І злинуть тихо в нетрях забуття...
Нове заграє-зашумить життя —
На пилом запорошеній могилі.

Послушні таємничій творчій силі,
Кермуючись законами Буття,
Сумні роки пройдуть, мов моря хвилі,
І злинуть тихо в нетрях забуття.

Омаються зеленим листом гилі —
В акорді гармонійного злиття
Устануть зойки свар і каяття
І просто глянуть голови похилі.

Сумні-ж роки пройдуть, мов моря хвилі.

4—V—23 р.

Люблю тебе стрімке життя...

Люблю тебе стрімке життя —
Привабливе й мінливе море,
Коли смієшся в блисках дня,
А в ніч снуєш химерне горе.

Мов на виставі образів
Іду, цікавий, без печалі
По килимі барвистих днів...
Мета? — Не знаю... Нумо далі!

Та кажуть, що колись кінець
Мандрівці чарівній настане?
Однаково мені! Співець
Не зникне ввесь... Все щось зостане...

Та хто там знає? Може, там
Побачу я в краях Ереба
По той бік таємничих брам
Нові сонця нового неба?

І, може, там моїм очам
Нові відкриються простори?
І може там — величний храм,
Де вічне Слово славлять хори!

Пусте!.. лишимо це старим!
Життя? Життя — велике кіно!
Ха-ха! Вином запем буйним
Гріхи..., бо *veritas in vino*

... Сьогодні ти, а завтра я...
Налий, налий ущерть пугари!
За молодість я пю, життя
І за жіночі милі чари!

Люблю, люблю тебе, життя —
Привабливе й мінливе море,
Коли смієшся в блисках дня,
А в ніч снуєш химерне горе.

1—VI—23 р.

Життя? — Життя велике кіно!

Он там
Палають вівтарі
Запалені зухвалою рукою...
У мітах вже царі.
Вчорашній раб — сьогодні пан!
Кривавих жнив новітні косарі
І безліч гострих чорних ран
Дзвенять, шумлять червоною рікою
До щастя заповітних брам.
Тра́-та! Та́-та-та́м!

Гей там!
Конайте, слабодухі!
Тікайте геть з дрого,
Сумні осінні мухи.
Вам похоронним співом сміх!
Хіба для Вас титанів рухи?
Раби дрібнесеньких утіх,
Богів своїх старці убогі,
На смітнику ваш храм!
Тра́-та! Та́-та-та́м!

Гей там!
Всесвіту володарі!
Крутіть-но швидче фільму!
В залізному ударі,
Ув іскроколі ревподій
Ще задзвенять пугари
Під плач потоптаних надій.

Хай світ конає в божевільлю
Під біг кривавих драм.
Тра́-та! Та́-та-та́м!

Ось Хам
При відблисках пожежі
За прикладом Іуди
Минув останні межі...
Ридають дзвонним сумом вій
Церков прадавні вежі
Під гук розхристаних повій...
А за мережкою полуди
Дешевий крам — для дурнів крам.
Тра́-та! Та́-та-та́м!

А там...
Над трупами синів
Безсила впала на слабкі коліна
Матуся козаків...
Перед очима — сірий мур...
Шляхи... шляхи і довгий ряд хрестів,
Мов журавлів осінній шнур...
Та у садку засмучена дивчина...
Тихенько скаржитесь квіткам
... Ой там... ой там...

22—XII—24 р.

... А серце піснею довкола ...

*Мойому найлюбіщому
другові присвячую.*

Самостність.

Я... думки мої... і стіни,
А навколо сітка мряк...
Безугавно лиш години
Бють свій такт: тік-так... все так...

Однаковісінькі!.. Мов сні
В сутанах сірих
Мої минають марно дні,
Сумні без міри,
Одноманітні... мовчазні.

І дивних змін все лине дзвін
В долини сині
Та наздогін мені: — один!.. —
А звинні тіні
Й собі тремтять: — один... один.

Там далеко вир могутній!
Там кипит стрімке життя.
Я ж в обіймах сірих буднів
Сну шукаю... забуття...

24—III—22 р.

Контрасти.

Потужний хтось мене підняв
На легкі білосяйні крила...
Лечу в таємний край уяв —
Росте мов колос творча сила.

І любо й весело мені!
Думки бурхливою рікою
Дзвенять мов радісні пісні,
А сум, печаль десь поза мною.

В мені світи, в мені віки
Горять багаттям переливним!
В танку ритмічному зірки
Тремтять акордом дзвінкоспівним.

І враз померхло все, мов дивний сон...
І знов оті нахабні вулиць трелі
Різблять розгучно шкла моїх вікн...
І знов життя нависли тмяні стелі.

Душа моя немов ранений птах
Розпучливо змагається злетіти...
Дарма !.. Слова завмерли на вустах,
Безсило впали крила перебиті.

І знову лябіринти сірих днів,
Як вулиць біг каміннопростокутних...
І знову шелест непотрібних слів
Плине безладно в хвилях каламутних.

2—XI—23 р.

---

* * *

Люлі-люлі, ой люлю...
(Хтось плете мережку в небі золоту) —
Пісня літа тихо лине дзвоннохвильна.
Як скажу я любій ніжносхильно,
Як скажу царівні милій, що люблю.

Сад вколисаний затих...
Кленів гостролистих і струнких
Пише сонце топазовий візерунок,
... (Хтось налив шумкий у серце трунок)...
А в полях зелений ходит сонця сміх...

Як же я тебе люблю!
(Серця трунок я шумливий в пісню лю).
Там в садку на лавці любя біла плямка —
Рожевіє щось у хвилях білого серпанка.
Йду й очей твоїх привабний промінь пю.

Тихо-тихо підійду...
І візьму тебе на руки, мов малу, —
Стану колисати... З ритму серця стуків
Я у легіт тих дрімливих звуків
Душу вквітчану коханням переллю...
... Люлі-люлі, люлі-лю...

5—XI—28 р.

Перед останньою брамою.

Іду відважно в темний морок завтра,
Безжурний сміх блукає на вустах,
В далечині тремтить таємна ватра
І блисками освітлює мій шлях.

Минаю дні немов музейні брами —
Які близькі й далекі цвинтарі!..
А в далях мрійнокрилих співні храми,
Веселкою палають вівтарі.

Самотним я спинаюся на скелі,
Щоби в безодню впасти самоти,
Так шлях через тужні брудні оселі
Веде в обійми чисті красоти

І там крізь ясне самоти свічадо
Вогняним оком гляне світле „Я“.
І всесвіт зникне в хмарах чорних чада —
Останнім виром закипить борня.

І згинуть форми „я“ в борні контрастів.
Під зойк передсмертний смерти встане „Я“,
Мов Дух- творець без часу маски,
І схиляться до ніг моїх сонця.

8—XII—23 р.

Аритмічне.

Не знаю: в яві чи в сні...
Ароматною рукою
Ти квітку дала мені
І сказала: — Йди зі мною. —

Родився розпачі крик
У скрівавленому серці —
„Я сили стратив навік
У надлюдському герці“...

Перлина блиснула з віч —
Недоспіваної пісні
Ридання... Свиснув десь бич,
Ненавісних буднів вісник.

Даремно в сутінку днів
Добровільної покути
Тої спів досвітних огнів
Так хотів би я забути...

24—XII—24 р.

Ж и т т я.

Вклонились очерети
На поцілунок легкий вітерця .
І синій сум накинув ретязь
На темну рясу вечера-черця.

І день в обійми Мами
Схиляється безжурний, мов дитя,
А Мати-ніч, в намітці тмяній,
Кладе його в колиску забуття.

Додому час, кохана!
За хвилю свій ноктурн заграє ніч...
Дзвінких не чуто гуків Пана,
Десь зник за горами веселий клич.

Ще мить!.. і з уст рубінів
Потоком затремтить палкий протест;
Так ні..., мовчить у згинах ліній
Покути вічної довічний Хрест.

8—V—25 p.

---

* * *

... Ти чуєш, моя люба?
Сьогодні вмерли тисячі, мільйони літ!
Сьогодні я одніс на тихий цвинтар
Років поплутиних тяжкий кривавий спліт.
Я вже не йду слідами Пера Гінта,
І пліч моїх не мулить вже змагань тягар...
І хай сліпець блукає в лябіринтах!
Хай плаче від нудьги зневірених владар,
Що не знаходиться одвічна згуба...
Я — пан! — я брам таємних воротар!
... Чи чуєш, моя люба?

10—V—25 р.

Світанок.

Вже блідне ніч... — Вже досить — годі!

Ще мить і сонце буде знов!

Під згуки радісних рапсодій

Розквітне маками любов.

Ввесь світ в рожевоніжних барвах...

І рожами ціте блакить...

Моя журлива, люба, гарна!

Диви, як став у сні тремтить...

Ось зараз чистий промись блисне

Зпід вії пухнатих хмар!..

І задзвенить потоком пісня

І пестоців заквітне чар...

Тікає ніч, неначе злодій,

Звиваючи сумний покров...

І згуки чарівних мельодій

Горять вогнем, неначе кров.

13—V—25 р.

---

* * *

Ох, як болить!.. пече — пече...
Ні, не кажи! Лиши ту рану,
Бо кров із неї потече
І пісню забруднить весняну.

До дідька спомини і сум!
Сьогодні я співати хочу!
Хай поховає листя шум
Пожовклій привід — поторочу.

Гей, сонця золоті пісні!
Співайте разом ізі мною!
Малюйте рямочку мені
Моєї Люби золотої.

15—V—25 р.

---

* * *

У сплітах згуків ніжних
Минают дні, минають тижні...

І гострий вітер десь утік
(... Ласкавий промінь зпід повік...)

А сонце різбить тіні дивовижні.

І десь між Часом і Простором
Іду я чарівливим бором...

І в оксамиті легких хмар,
Неначе рук солодкий чар

Завивсь прозорим омофором.

Лист.

Пишу Тобі, мій смутку тихий,
Такий близький, такий далекий...
Хвилиночка моя Ти втіхи
В нервових ментах небезпеки.

Я чую крізь громади мурів,
Що коло Тебе ворог бродить,
Щось бубонить про люті бурі
І небо хмарами городить.

Сполошена зірвалася чайка
І з гострим криком ріже хмари,
Десь гине давня ніжна байка,
А в чарах хмар ростуть примари.

„О Боже! Як навколо темно“!
Вовки у серці ненажерні.
Зі стогном хилишся доземно:
„Куди іти оттак без керми“?

Запит.

Упала з уст поблідлих гнівна фраза —
Стилетом гострим серце розрива...
За що той біль? За що така образа?
За що ті шорстко кинені слова?

Так сиротливо-тихо плаче вечір
І бубонить щось гугняво в вікно...
За Що? За що на зраненій плечі
Ти кинула затроєне рядно?

---

* * *

Немов розкулись буднів пута
І десь з минулого забуте
На обрію в неясних обрисах росте.
Так у дівчини м'ята-рута
Буває спомином у серці зацвіте.

Вже ніч свій розіслала невід
І шепотить казки травневі;
Пустун-щербатий блисне списом у воді
Та знов за хмару на коневі
Втече, немов жартун-козак на слободі.

Тебе вколисують тихенько-тихо ясені,
І ти всміхаючись лепечеш щось у сні.
А в небі зірка пустотлива
Тремким метеликом купається в огні —
Спахне то згасне в переливах.

Розкутих днів пливе в мені дзвінка луна
І в ній звучить мельодія п'янкх сонат...
У тризвуку сплелися: хвиль песливий шепіт,
Блиск зір і тіла оксамитний аромат...
Ой... вітер! Гасне квітка в небі!

Зі сходу хмара чорнокрила!
І вітер гострий рве вітрила;
Мов вовк плигає в сірих хвилях корабель.
Десь відьма люльку закурила
І блискає вогнем соток кривих шабель.

Не потухай, ти зоре чиста,
Бо даль така страшна, імлиста;
Ще посвіти, хоч трошечки мені,
Керманичу ти мій у тиху пристань,
Де ластівки спочинок знайдуть мандрівні.

Молитва.

Коли затихне міста шум
І в синяву пливе церков переклик дзвонний,
Я ввесь — печаль, журба і сум —
Молюся тихо перед образом Мадонни:

„Голубко, що в горні страждань
Любовю Матері звеличила кохання,
У коло радісних змагань
Не дай вірватися надгробному риданню;

Не захисту прошу в борні!
Ти дівчину мою укрий в годину сіру,
До лона свого пригорни
Її та сили дай перемогти зневіру“.

З—II—26 р.

З м і с т :

I. Образки :

Стр.

* * *	5
Одчай	6
Гармонія	7
„Мініятюри“	
I. Тривога	} 8
II. Молитва	
III. Меланхолія	
IV. Утома	
Дзвін	9
Травень	10
* * *	11
Золототканий день	12
Ліс	13
Staccato	14
Світанок (П. Тичині)	15
* * *	16
* * *	17
Andante maestoso	18

II. . . . I покотилося коло . . .

* * *	21
У довгії ночі.	22
1921 рік	23
Перемога	23

	Стр.
Лютний 1918 року	24
„Бог“ (Триптик)	25
Панта рей	27
І як живі в моїй уяві...	28
Предтеча	29
Березень 1918 р.	31
1922 рік.	32
Таємниця	33
Товаришам'недолі	34
Люблю тебе стрімке життя...	35
Життя? — Життя велике кіно!	37

III. ... А серце піснею довікола...

Самотність	41
Контрасти	42
* * *	43
Перед останньою брамою	44
Аритмічне	45
Життя	46
* * *	47
Світанок	48
* * *	49
* * *	50
Лист	51
Запит	52
* * *	53
Молитва	54

**Видавниче Т-во „Самотужки“
у П р а в і.**

Звертається цею дорогою до всіх прихильників друкованного слова зі за-
просинами вступати в члени Т-ва.
Пай 20 кч., вписове 5 кч. Для Поль-
щі 7 злот, Америки 1 доляр. Можна
мати необмежене число паїв.

Прибутки поділяються
пропорційно до паїв.

Головний склад видань і адреса Т-ва:

Knihkupectví: **F. Svoboda**
Praha II., Václavské náměstí čis. 57.
„S a m o t u Ź k y“.
